

OBSAH

Úvod (J. Dunovský)	9
1 Vývoj a pojetí sociální pediatrie (J. Dunovský)	11
1. 1 Vznik a vývoj pediatrie	11
1. 2 Pojetí, obsah a rozsah sociální pediatrie	17
2 Zdraví jako biosociální jev (V. Břicháček)	27
2. 1 Vymezení pojmu	27
2. 2 Definice zdraví	28
2. 3 Zdraví rodiny	30
3 Sociální demografie, rodina a dítě (V. Srb)	32
4 Dítě, dětství a jeho postavení ve společnosti, jeho vývoj a chápání (J. Dunovský)	40
4. 1 Úvod	40
4. 2 Dětství	40
4. 3 Vztah rodiče - děti	41
4. 4 Etapy poznávání dítěte a dětství z hlediska historického	42
5 Potřeby dítěte z hlediska sociálně pediatrického (J. Dunovský, Z. Matějček, V. Břicháček)	49
5. 1 Potřeby, požadavky a práva dítěte a jejich uspokojování	49
5. 2 Základní potřeby dítěte	49
5. 3 Uspokojování potřeb dítěte a základní východiska péče o ně ..	53
6 Úmluva o právech dítěte (J. Dunovský)	55
6. 1 Století práv dítěte	55
6. 2 Úmluva o právech dítěte a Světová deklarace o přežití, ochraně a rozvoji dítěte	56
7 Genetické aspekty vývoje dítěte (M. Kučerová)	63
7. 1 Dělení genetických poruch	63
7. 2 Souhrn	66

8 Raný vztah matky s dítětem (V. Břicháček)	68
8. 1 Vymezení pojmu	68
8. 2 Problémy raného vztahu matka – dítě	71
8. 3 Dlouhodobé důsledky vztahu matka – dítě	72
8. 4 Závěr	74
9 Socializace dítěte (J. Dunovský)	76
9. 1 Základní charakteristiky socializace	76
10 Socializační proces (Z. Matějček)	82
10. 1 Rodičovské postoje	82
10. 2 Jednotlivá období	82
11 Rodina (J. Dunovský, J. Kovařík)	91
11. 1 Definice rodiny	91
11. 2 Funkce rodiny	92
11. 3 Vývoj rodiny	93
12 Poruchy rodiny ve vztahu k dítěti (J. Dunovský)	101
12. 1 Definice poruch rodiny	101
12. 2 Členění rodinných poruch	102
12. 3 Diagnostika rodinných poruch	105
13 Rodičovství a jeho poruchy (Z. Dytrych)	111
13. 1 Vznik rodičovství, rozhodovací proces	111
13. 2 Poruchy rodičovství	112
13. 3 Závěr	120
14 Komunikace s dětským pacientem a jeho rodiči (Z. Matějček)	122
14. 1 Langmeierovo poradenské schéma	122
14. 2 Jak využít komunikačních nástrojů	125
14. 3 Osobnost lékaře a Thielenovo schéma	129
15 Děti ve zvlášť obtížných situacích (J. Kovařík)	132
15. 1 Světová deklarace o přežití dětí, jejich ochraně a rozvoji	132
15. 2 Komu náleží děti a dětství	133
15. 3 Chtěnost, nechtěnost a pojetí člověka	134
15. 4 Životní styl	135
15. 5 Mapování, monitorování a víceúrovňová prevence	149
16 Sociálně maladaptované děti a mladiství (V. Břicháček)	151
16. 1 Vymezení pojmu	151
16. 2 Preventivní opatření a obranné mechanismy	158

• 17 Psychické a sociální důsledky nemoci a zdravotního postižení dítěte (Z. Matějček)	159
17.1 Činitel, které nutno brát v úvahu	159
17.2 Běžná horečnatá onemocnění dětského věku	165
17.3 Nemoci provázené bolestmi	166
17.4 Nemoci provázené záchvaty	166
17.5 Vleklá a chronicky probíhající onemocnění	167
17.6 Mentální retardace	167
17.7 Nemoci a poruchy geneticky podmíněné a vrozené	171
17.8 Nemoci s nepříznivou prognózou	172
17.9 Úmrtí dítěte	175
18 Úrazy dětí (L. Pelech)	178
18.1 Úrazy jako celospolečenský problém	178
18.2 Úrazy dětí a mládeže	179
18.3 Druhy zranění	180
18.4 Místo úrazu	182
18.5 Rizikové aktivity	183
18.6 Věkové zvláštnosti a rizika	185
19 Specifické problémy romského dítěte (J. Šulová, J. Dunovský)	188
19.1 Proces socializace romského dítěte v širším kontextu	188
19.2 Výchovné principy minority a začleňování do systému většinové populace	193
20 Infekce virem lidské imunodeficiency u dětí (M. Staňková, H. Rozsypal)	197
20.1 Epidemiologická situace a etiopatogeneze	197
20.2 Klinické příznaky	200
20.3 Terapie, profylaxe a prevence	201
20.4 Závěr	207
21 Rozvody a děti (Z. Dytrych)	209
21.1 Teoretické aspekty	209
21.2 Zmírnění důsledků rozvodu a jejich vlivu na děti	212
22 Děti žijící mimo vlastní rodinu (J. Dunovský)	220
22.1 Charakteristika dětí, ocitajících se mimo vlastní rodinu	221
22.2 Prognóza stavu a vývoje dítěte mimo rodinu a jeho terapie	224
22.3 Systém péče o děti, ocitnuvší se mimo vlastní rodinu	225
22.4 Závěr	233

23 Týrané, zneužívané a zanedbávané dítě (J. Dunovský)	235
23. 1 Co je to syndrom CAN	235
23. 2 Diagnostika syndromu CAN	237
23. 3 Terapie syndromu CAN	239
23. 4 Prevence syndromu CAN	241
23. 5 Závěr	241
24 Zneužívání drog u dětí a mladistvých (P. Bém)	243
24. 1 Teoretické aspekty	243
24. 2 Závislost na drogách a její příčiny	246
24. 3 Zásady efektivní primární prevence	248
24. 4 Závěr	251
25 Děti uprchlíci (P. Tychtl)	253
25. 1 Právo azylu a situace v České republice	253
25. 2 Specifická práva dětí uprchlíků	255
25. 3 Péče o děti uprchlíky	257
• 26 Sociální dávky pro rodiny pečující o dítě se zdravotním postižením (P. Niederle)	258
26. 1 Životní minimum	259
26. 2 Státní sociální podpora	259
26. 3 Dávky důchodového pojištění	262
26. 4 Dávky sociální péče	262
26. 5 Závěr	266
27 Mezinárodní spolupráce v péči o děti (L. Kukla)	267
27. 1 Světová zdravotnická organizace WHO - World Health Organization	267
27. 2 Nevládní organizace a péče o dítě	270
27. 3 Sociální pediatrie dle mezinárodního pojetí	272
27. 4 Závěr	273
Rejstřík	275